

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๔/ว ๑๒๒

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๓ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง แนวทางปฏิบัติการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง
ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒)
กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย

เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร ผู้ว่าการ หัวหน้ารัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น และหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางปฏิบัติการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง
ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒)
กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย

ด้วยปรากฏว่า ผู้ประกอบการที่ได้ทำสัญญาหรือข้อตกลงกับหน่วยงานของรัฐประสบปัญหา
ในการดำเนินการตามสัญญาหรือข้อตกลงอันเนื่องมาจากเกิดเหตุอุทกภัยในพื้นที่หลายจังหวัด และหน่วยงานของรัฐ
ได้ขอหารือเกี่ยวกับการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง
ในกรณีดังกล่าวเป็นจำนวนมาก โดยพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญา
หรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณี
ดังต่อไปนี้ (๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ (๒) เหตุสุดวิสัย (๓) เหตุเกิดจาก
พฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย (๔) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”
และวรรคสอง บัญญัติว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการของงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการ
ตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด” ประกอบกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย
การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๘๒ กำหนดว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่
คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิด
หรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญา
ไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย หรือเหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของ
หรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ ให้หน่วยงานของรัฐระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงกำหนด
ให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง
หรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อของดหรือลด
ค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
ซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่นั้น”

/คณะกรรมการ ...

กรมบัญชีกลาง

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) โดยได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเพื่อบรรเทาปัญหาให้แก่ผู้ประกอบการ ที่ได้ทำสัญญาหรือข้อตกลงกับหน่วยงานของรัฐ จึงอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง (๖) ประกอบมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง (๗) กำหนดแนวทางปฏิบัติการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประภาศ คงเอียด)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการวินิจฉัย

กองการพัสดุภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๕๓

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖

แนวทางปฏิบัติ
การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา
หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง
ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒)
กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย

แนบท้ายหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหา
การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๔/ว ๑๒๒ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔

แนวทางปฏิบัติการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง
ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒)
กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย

แนบท้ายหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๔/ว ๑๒๒ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔

๑. แนวทางปฏิบัติการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย แบ่งออกเป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑.๑ เหตุอันเนื่องมาจากพื้นที่ก่อสร้างไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้จากการเกิดเหตุอุทกภัย

ลักษณะ มีน้ำท่วมขังพื้นที่ก่อสร้าง เช่น ผู้รับจ้างได้ปรับสภาพพื้นที่ก่อสร้างเรียบร้อยแล้ว พร้อมก่อสร้างแล้ว ต่อมาเกิดเหตุอุทกภัย ผู้รับจ้างยังไม่สามารถเข้าพื้นที่ได้ เนื่องจากพื้นที่ก่อสร้างยังมีน้ำท่วมขัง ระยะเวลาที่สูญเสียไปจากเหตุมีน้ำท่วมขังพื้นที่ก่อสร้าง และระยะเวลาที่ผู้รับจ้างใช้ไปในการปรับพื้นที่ก่อสร้าง ให้เรียบร้อยพร้อมก่อสร้างใหม่ รวมทั้งระยะเวลาที่รอการระบายน้ำท่วมขังและระยะเวลาการแก้ไขงาน ให้กลับสภาพเดิมก่อนเหตุน้ำท่วม หน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณาขยายเวลาตามสัญญาหรือข้อตกลงได้ตามจำนวนวันที่เกิดเหตุขึ้นจริง เป็นต้น

เอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา

หน่วยงานของรัฐต้องมีหลักฐานประกอบการพิจารณาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกผู้ควบคุมงานก่อสร้างที่ปรากฏการลงลายมือชื่อรับรองของผู้ควบคุมงานทั้งสองฝ่าย ซึ่งได้บันทึกรายละเอียดและเหตุการณ์เกี่ยวกับงานก่อสร้างที่ชำรุดเสียหายและการซ่อมแซมแก้ไขงานก่อสร้าง

(๒) ความเห็นหรือบันทึกรายงานการประชุมของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

(๓) ประกาศจังหวัดที่มีพื้นที่ที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน กรณีที่ไม่มีประกาศจังหวัด ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นผู้พิจารณาตามจำนวนวันที่ผู้รับจ้างได้รับผลกระทบจริง

คู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐต้องมีหลักฐานประกอบการพิจารณาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) แผนการดำเนินงานก่อสร้าง หรือใบแจ้งการทำงาน

(๒) ข้อมูลอื่น เช่น สถานีวัดน้ำ ประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา ข้อมูลข่าวสารทางสื่อมวลชน เป็นต้น

(๓) รูปถ่ายพื้นที่ก่อสร้างที่ชัดเจนที่ได้รับความเสียหายพร้อมการรับรองโดยผู้ควบคุมงานก่อสร้าง

๑.๒ เหตุอันเนื่องมาจากแหล่งวัสดุธรรมชาติเกิดน้ำท่วมขัง ทำให้ขาดแคลนวัตถุดิบ

ลักษณะ มีน้ำท่วมขังบริเวณแหล่งวัสดุธรรมชาติ เช่น ผู้รับจ้างระบุแหล่งวัตถุดิบตามเอกสารแนบท้ายสัญญา หรือตามบันทึกเสนอแหล่งวัตถุดิบสำหรับการตรวจสอบคุณสมบัติ ต่อมาเกิดเหตุอุทกภัยมีน้ำท่วมขังบริเวณแหล่งวัสดุธรรมชาติ ระยะเวลาที่สูญเสียไปจากเหตุมีน้ำท่วมขัง ระยะเวลาที่รอการระบายน้ำท่วมขัง และระยะเวลาที่ผู้ผลิตสามารถกลับมาจำหน่ายวัตถุดิบได้ ระยะเวลาที่ต้องจัดหาแหล่งวัตถุดิบใหม่ ระยะเวลาในการทดสอบคุณสมบัติของวัตถุดิบและการอนุมัติให้ใช้วัสดุก่อสร้างใหม่ หน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณาขยายเวลาตามสัญญาหรือข้อตกลงได้ตามจำนวนวันที่เกิดเหตุขึ้นจริง เป็นต้น

เอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา

หน่วยงานของรัฐต้องมีหลักฐานประกอบการพิจารณาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกผู้ควบคุมงานก่อสร้างที่ปรากฏการลงลายมือชื่อรับรองของผู้ควบคุมงานทั้งสองฝ่าย

(๒) ความเห็นหรือบันทึกรายงานการประชุมของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

(๓) ประกาศจังหวัดที่มีพื้นที่ที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินบริเวณแหล่งวัสดุธรรมชาติ กรณีที่ไม่มีประกาศจังหวัด ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นผู้พิจารณาตามจำนวนวันที่ผู้รับจ้างได้รับผลกระทบจริง

/คู่ ...

คู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐต้องมีหลักฐานประกอบการพิจารณาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) แผนการดำเนินงานก่อสร้าง หรือใบแจ้งการทำงาน

(๒) หลักฐานการแจ้งแหล่งวัสดุก่อสร้างที่หน่วยงานของรัฐอนุมัติ

(๓) รูปถ่ายบริเวณพื้นที่แหล่งวัสดุธรรมชาติที่ชัดเจนที่ได้รับความเสียหายพร้อมการรับรองของผู้ผลิตหรือจำหน่าย ผู้รับจ้างหรือตัวแทน และผู้ควบคุมงานฝ่ายผู้ว่าจ้าง

(๔) ข้อมูลอื่น เช่น สถานีวัดน้ำ ประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา ข้อมูลข่าวสารทางสื่อมวลชน เป็นต้น

๑.๓ เหตุอันเนื่องมาจากเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ประสบภัยพิบัติเกิดน้ำท่วมจนไม่สามารถสัญจรได้ ทำให้ไม่สามารถลำเลียงแรงงาน วัสดุและวัสดุก่อสร้าง เพื่อเข้าพื้นที่ก่อสร้างได้

ลักษณะ การเดินทางโดยรถยนต์ถูกตัดขาดไม่สามารถลำเลียงแรงงาน ลำเลียงวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนสัมภาระเข้าพื้นที่ก่อสร้างได้ หรือไม่สามารถทำงานได้เต็มกำลังและงานก่อสร้างล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ เช่น พื้นที่ก่อสร้างอยู่ที่จังหวัดสงขลาแต่คนงานต้องเดินทางไปกลับเพื่อพักผ่อนที่จังหวัดพัทลุงซึ่งอยู่ห่างประมาณ ๓๐ กิโลเมตร ต่อมาเกิดฝนตกน้ำท่วมถนนขาด หรือเส้นทางคมนาคมที่เข้าพื้นที่ก่อสร้างถูกตัดขาด เป็นต้น

เอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา

หน่วยงานของรัฐต้องมีหลักฐานประกอบการพิจารณาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกผู้ควบคุมงานก่อสร้างที่ปรากฏการลงลายมือชื่อรับรองของผู้ควบคุมงานทั้งสองฝ่าย

(๒) ความเห็นหรือบันทึกรายงานการประชุมของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

คู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐต้องมีหลักฐานประกอบการพิจารณาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) แผนการดำเนินงานก่อสร้าง หรือใบแจ้งการทำงาน

(๒) แผนที่แสดงตำแหน่งเส้นทางจราจรในการขนส่งวัสดุก่อสร้าง

(๓) รูปถ่ายพื้นที่บริเวณเส้นทางคมนาคมถูกตัดขาดที่ชัดเจนที่ได้รับความเสียหายพร้อมการรับรองโดยผู้ควบคุมงานก่อสร้าง

(๔) ข้อมูลอื่น เช่น สถานีวัดน้ำ ประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา ข้อมูลข่าวสารทางสื่อมวลชน เป็นต้น

๒. เงื่อนไขการพิจารณาตามแนวทางปฏิบัติการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย

๒.๑ ผู้ประกอบการงานก่อสร้างที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาขยายระยะเวลาก่อสร้างหรืองดหรือลดค่าปรับจะต้องเป็นผู้รับจ้างที่ได้ลงนามทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งสัญญาดังกล่าวยังมีนิติสัมพันธ์อยู่และยังมิได้มีการตรวจรับงานในงวดสุดท้าย

๒.๒ ให้พิจารณาวันที่เหตุสิ้นสุดลงจากเอกสารหลักฐานที่อ้างอิงได้ตามข้อเท็จจริง โดยให้ผู้รับจ้างแจ้งประธานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ผ่านผู้ควบคุมงานก่อสร้างให้ทราบถึงเหตุขัดข้องที่ไม่สามารถดำเนินงานก่อสร้างได้ในช่วงเหตุการณ์ดังกล่าว และให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุพิจารณาว่าควรขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง หรืองดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือไม่ พร้อมเหตุผลประกอบการพิจารณา แล้วเสนอความเห็นต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาโดยเร็ว หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าคู่สัญญาได้รับผลกระทบย่อมเป็นดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จะพิจารณาขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง หรืองดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาได้

๒.๓ กรณีสัญญากำหนดแบ่งการชำระเงินค่าจ้างออกเป็นหลายงวด และสัญญาได้ครบกำหนดส่งมอบงานแล้ว แต่คู่สัญญายังมิได้ส่งมอบงานในงวดสุดท้าย เนื่องจากมีเหตุที่ได้รับผลกระทบภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย และเป็นผลให้สัญญามีค่าปรับ หากเหตุดังกล่าวสิ้นสุดลงแล้ว และหน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณาจำนวนเงินค่าปรับได้ ให้หักค่าปรับออกจากค่าจ้างสำหรับการจ่ายเงินในงวดนั้น ๆ โดยให้ดำเนินการตามข้อ ๒.๔ ต่อไป

๒.๔ กรณีสัญญากำหนดแบ่งการชำระเงินค่าจ้างเป็นงวดเดียว หรือกรณีที่คู่สัญญาส่งมอบงานในงวดสุดท้าย ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

